

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/586547
Zaaknummer : ACM/21/167591
Datum : 24 oktober 2022

**Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 51, tweede lid, van de
Elektriciteitswet 1998 op de aanvraag tot geschilbeslechting over de door TenneT voorgenomen
verplaatsing van de aansluiting van Twence**

1. Verloop van de procedure

1. Op 4 november 2021 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) ontvangen van Twence B.V. (hierna: Twence). Het betreft een geschil met netbeheerder TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT).
2. Op 30 december 2021 heeft de ACM een schriftelijke zienswijze van TenneT ontvangen.
3. Op 21 juli 2022 is er op het kantoor van de ACM in Den Haag een hoorzitting geweest. De ACM heeft het verslag hiervan aan partijen gezonden. Bij e-mailbericht van 16 september 2022 heeft TenneT een opmerking gemaakt bij het verslag.
4. Op 11 augustus 2022 heeft de ACM TenneT om aanvullende gegevens gevraagd. Bij brief van 26 augustus 2022 heeft TenneT aanvullende gegevens verstrekt. Bij brief van 14 september 2022 heeft Twence hierop gereageerd.

2. Het geschil

5. In geschil is of TenneT in strijd met de E-wet, meer in het bijzonder artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, en artikel 23 daarvan, heeft gehandeld door de 110 kV-aansluiting van meer dan 10 MVA van Twence eenzijdig te verplaatsen en, zo niet, door de kosten daarvan in rekening te brengen bij Twence.

3. Grondslag van het geschil

3.1. Feiten

6. Op grond van de door partijen geleverde stukken en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht, stelt de ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
7. TenneT is beheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Onderdeel van het hoogspanningsnet is het 110 kV-station Boldershoek in Hengelo. Het station Boldershoek dateert uit 1968. De afvalenergiecentrale van Twence beschikt over een maatwerkaansluiting met twee 110 kV-verbindingen en velden aangesloten op station Boldershoek. De verbindingen dateren uit respectievelijk 1997 en 2008. Omdat TenneT van plan is het station Boldershoek verwijderen heeft zij Twence bericht dat haar aansluiting zal worden verplaatst naar station Oele.
8. Om Twence op hetzelfde spanningsniveau te kunnen aansluiten, wordt station Oele uitgebreid met twee nieuwe velden. Deze zijn onderdeel van de aansluiting en bestaan uit verschillende componenten, waaronder een lijnscheider, een transformator, een schakelaar en per veld twee deelscheiders. Tevens zullen de bestaande aansluitverbindingen van Twence vanaf het station Boldershoek worden verlengd tot station Oele. TenneT zal de kosten voor de verlenging van de twee aansluitverbindingen dragen. De kosten die worden gemaakt voor het realiseren van twee nieuwe velden bij station Boldershoek heeft TenneT bij Twence in rekening gebracht.

3.2. Wettelijk kader

9. Het wettelijk kader is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

4. Standpunten van partijen

4.1. Twence

10. Twence heeft – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.
11. Twence stelt ten eerste dat TenneT niet zonder instemming mag overgaan tot wijziging van haar aansluiting. Twence voert aan dat uit artikel 23 van de E-wet volgt dat de netbeheerder verplicht is om de aansluiting in stand te houden. TenneT schiet volgens Twence tekort in haar plicht om de aansluiting van Twence in stand te houden, door de aansluiting van Twence te verleggen naar station Oele en daarmee de aansluiting te wijzigen zonder daarvoor een geldige wettelijke grondslag te hebben. Daarmee handelt TenneT naar de mening van Twence in strijd met artikel 23, eerste lid, van de E-wet. Ter onderbouwing van haar standpunt verwijst Twence naar de geschilbesluiten TenneT/Stedin¹ en Tata Steel IJmuiden – Nuon/TenneT.² In het geschilbesluit Tata Steel IJmuiden – Nuon/TenneT is volgens Twence expliciet uitgesproken dat TenneT verantwoordelijk is voor het in standhouden van een aansluiting (gezien vanuit het net) tot aan de overdrachtspunten van de aansluiting en dat in geval van een verplaatsing de daarmee gepaard gaande kosten voor rekening van TenneT moeten komen. In het verlengde hiervan volgt uit TenneT/Stedin naar de mening van Twence dat door de kosten voor de verplaatsing geheel op zich te nemen TenneT uitvoering geeft aan de op haar rustende verplichting de aansluiting in stand te laten (en de gepaard gaande kosten voor het verplaatsen van de aansluiting te dragen).
12. Ter zitting is Twence ingegaan op de uitspraak Basell/Enexis van het CBb.³ Twence stelt dat het CBb in deze uitspraak heeft geoordeeld dat de wijziging van de situatie – de pingpongschakelaar en de besturing – betrekking had op een functionaliteit die in het net zit en dus geen onderdeel van de aansluitdienst vormt. Het geschilbesluit wat aan de uitspraak vooraf ging is op een verkeerde grondslag genomen, maar dit laat volgens Twence onverlet dat het uitgangspunt dat alleen met instemming van beide partijen dan wel op grond van een expliciete wettelijke grondslag een aansluiting gewijzigd kan worden, niet is aangetast door de uitspraak van het CBb.
13. Daarnaast is Twence van mening dat TenneT de kosten voor de (voorgenomen) verplaatsing van de aansluiting niet bij Twence in rekening mag brengen. Volgens Twence is TenneT namelijk verantwoordelijk voor de gehele aansluiting en daarom dient TenneT de kosten voor de verplaatsing van de aansluiting voor haar rekening te nemen. Er kan daarbij geen onderscheid worden gemaakt tussen de verbindingen en de velden als onderdelen van de aansluiting, aldus Twence. Ter zitting heeft Twence ter onderbouwing van haar standpunt verwezen naar de uitspraak Global Switch.⁴
14. Twence stelt verder dat het hier niet gaat om 'vervanging' van de aansluiting zoals bedoeld in artikel 2.3.5.5 van de TCE. Daarbij stelt Twence dat vervanging moet zien op de verlenging van de levensduur van de aansluiting en dat de oorzaak voor vervanging gelegen moet zijn in de slijtage of veroudering van de betreffende componenten die onderdeel uitmaken van de aansluiting. Dat de dienst 'vervanging' zoals bedoeld in artikel 2.3.5.5 van de TCE ziet op het vervangen van componenten die door veroudering of slijtage hun einde levensduur hebben bereikt vindt volgens Twence bevestiging in de toelichting op het codewijzigingsbesluit betreffende de uittreedregeling.⁵ Deze uitleg sluit aan bij het door de ACM genomen geschilbesluit Delesto/TenneT,⁶ zo stelt Twence.

¹ Zie geschilbesluit van de ACM TenneT/Stedin van 26 april 2019 met kenmerk ACM/UIT/513901.

² Zie geschilbesluit van de ACM Tata Steel IJmuiden-Nuon/TenneT van 9 oktober 2018 met kenmerk ACM/UIT/501468.

³ Uitspraak van het CBb van 8 februari 2022, ECLI:NL:CBB:2022:63.

⁴ Uitspraak van het CBb van 17 juni 2008, ECLI:NL:CBB:2008:BD5973.

⁵ Besluit van de ACM tot wijzigingen van de tariefstructuren als bedoeld in artikel 27 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de uittreedregeling, 21 januari 2021, kenmerk ACM/UIT/546874.

⁶ Zie geschilbesluit van de ACM Delesto/TenneT van 9 november 2012 met zaaknummer 104105/39.

15. Van slijtage of veroudering van de aansluiting is volgens Twence geen sprake. De aansluitverbindingen dateren namelijk uit 1997 en 2008, functioneren naar behoren en kunnen nog vele jaren mee, aldus Twence. De noodzaak voor vervanging van de aansluiting ontbreekt hierdoor ook volgens Twence.
16. In aanvulling op het voorgaande stelt Twence dat het in plaats van 'vervanging' gaat om een 'wijziging' van de aansluiting zoals bedoeld in de artikelen 2.4.2 en 2.4.3 van de TCE. Zowel de verlenging van de aansluitverbindingen als het realiseren van twee nieuwe velden bij station Oele betreft naar de mening van Twence een wijziging van het ontwerp van de bestaande aansluitconfiguratie. De oorzaak van de wijziging van de aansluiting ligt bij de verwijdering van station Boldershoek als gevolg van doorgevoerde wijzigingen van de netconfiguratie van het net van TenneT en kan niet worden gezien als een wijziging die haar oorzaak vindt in de aansluiting van Twence, aldus Twence.
17. Omdat de TCE alleen voorziet in de mogelijkheid de kosten voor een wijziging van een aansluiting in rekening te brengen bij de afnemer indien de afnemer hier zelf om verzoekt, kan TenneT vanwege het gesloten stelsel van tariefregulering, de kosten voor het realiseren van de twee nieuwe velden volgens Twence niet bij haar in rekening brengen.
18. Tot slot stelt Twence dat het kostenveroorzakingsprincipe ten grondslag ligt aan de door de ACM vastgestelde tariefstructuren. Volgens Twence houdt dit in dat degene die de kosten veroorzaakt, deze ook dient te dragen. Twence heeft niet verzocht om wijziging van haar aansluiting, maar wenst haar aansluiting onveranderd in stand te laten. TenneT is hierdoor ook gehouden de kosten voor de verplaatsing van de aansluiting voor haar rekening te nemen, zo stelt Twence.

4.2. TenneT

19. TenneT heeft – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.
Motivering klacht
20. TenneT merkt op dat de klacht van Twence geen eenduidige uitleg bevat waarom TenneT in strijd met artikel 23 van de E-wet zou handelen. Twence zou immers onverminderd aangesloten blijven op het hoogspanningsnet. Als zodanig zou de klacht een motivering ontberen van een schending van een wettelijke plicht van TenneT en zou deze reeds om die reden ongegrond moeten worden verklaard.⁷
Eenzijdige wijziging aansluiting
21. TenneT stelt ten eerste dat zij niet gehouden kan worden de aansluiting op Boldershoek onverkort te handhaven, en dat er een wettelijke grondslag is voor de wijziging van de aansluiting waardoor toestemming niet is vereist. Hier ligt volgens TenneT kort gezegd aan ten grondslag dat de aansluiting deel uitmaakt van een groter geheel, het net van TenneT, en dat indien TenneT voor het onderhoud van haar stations afhankelijk zou worden gemaakt van instemming van een enkele aangeslotene, er een strijdigheid ontstaat met TenneTs wettelijke taken en bijbehorende verantwoordelijkheid jegens alle aangeslotenen.
22. Bedoelde wettelijke grondslag is volgens TenneT gelegen in artikel 16 van de E-wet. Volgens TenneT behoort de aansluiting van Twence tot het net van TenneT. Op grond van artikel 16 van de E-wet dient TenneT het net op een doelmatige wijze te beheren, aldus TenneT. Dit geeft naar de mening van TenneT voldoende wettelijke grondslag voor wijziging van de aansluiting.

⁷ Zie randnummer 11 van de zienswijze van TenneT van 23 december 2021 met kenmerk ACM/IN/667710.

23. TenneT stelt verder dat zij op grond van artikel 21 van de E-wet verplicht is voorgenomen investeringen die zijn opgenomen in het Investeringsplan (voorheen het KCD) uit te voeren. Het verwijderen van station Boldershoek is opgenomen in het investeringsplan. Hierdoor wordt de realisering hiervan noodzakelijk geacht voor het uitvoeren van de wettelijke taken van TenneT, aldus TenneT.
 24. TenneT is daarnaast van mening dat het verwijderen van het station Boldershoek feitelijk noodzakelijk is. Het plegen van onderhoud en werkzaamheden aan het station zijn namelijk moeilijk uitvoerbaar omdat het om een oud station gaat. Daardoor kan het station niet meer conform de geldende veiligheidsvoorschriften onderhouden worden, aldus TenneT. Een ander probleem is volgens TenneT de apparatuur, die niet bestand is tegen de huidige kortsluitstroom. Het risico op uitval bij dit station neemt toe naarmate het station langer niet onderhouden is. Naar de mening van TenneT is de reden voor de vervanging van station Boldershoek aldus het waarborgen van de leveringszekerheid en de veiligheid voor werknemers.
 25. TenneT heeft ook onderzoek gedaan naar alternatieven, zoals het installeren van een Gas Insulated Switchgear (hierna: GIS) installatie op dezelfde plek. Dit heeft volgens TenneT als nadeel dat een GIS-installatie moeilijk uit te breiden is, minder makkelijk losse componenten daarvan kunnen worden vervangen en dat een GIS-installatie gebruik maakt van een gefluoreerd broeikasgas dat men vanwege de milieubelasting zo min mogelijk wil gebruiken. Een nieuw 110 kV- Air Insulated Switchgear (hierna: AIS) station op dezelfde plek heeft als grootste nadeel dat hiervoor een planologische procedure en grond benodigd is wat de planning nadelig beïnvloedt, aldus TenneT. Alles afwegende, zo stelt TenneT, is gekozen om station Boldershoek te verwijderen en de aangeslotenen van dit station aan te sluiten op station Oele, omdat dit geen planologische procedure vereist en niet leidt tot extra milieubelasting.
- Kostenverdeling wijziging en vervanging aansluiting*
26. Volgens TenneT moet Twence op grond van de TCE de kosten voor vervanging van de velden dragen. Twence heeft namelijk gekozen voor een periodieke vergoeding (PAV) met uitgestelde betaling en dan komen de kosten van vervanging van de aansluiting voor rekening van de afnemer, aldus TenneT.
 27. Naar de mening van TenneT dient als 'vervanging' te worden aangemerkt die onderdelen van de aansluiting waarvan onmiskenbaar kan worden geconcludeerd dat daarvan de levensduur verlengd wordt. Bij Twence is dit het geval volgens TenneT, omdat het gaat om een 25 jaar respectievelijk 13 jaar oude aansluiting die vervangen wordt door een volwaardige nieuwe aansluiting. De levensduur wordt daarmee verlengd, zo stelt TenneT. In het verlengde hiervan heeft TenneT ter zitting opgemerkt dat er ook geen sprake is van verplaatsing van de aansluiting, omdat het station en de velden dermate oud zijn dat verplaatsing/hergebruik van bestaande componenten geen optie is. Daarnaast is het volgens TenneT ook niet mogelijk om de aansluiting helemaal geïsoleerd te beschouwen, omdat de levensduur van een veld ook afhankelijk is van het station. Het station en de aansluitingen die daarop zitten hebben inherent hetzelfde doel en daarom is er sprake van vervanging zoals bedoeld in de TCE, aldus TenneT.
 28. TenneT betwist verder het standpunt van Twence dat de TCE alleen voorziet in wijzigingen op verzoek van de aangeslotene. TenneT stelt dat de TCE geen beschrijving geeft van de situatie waarin de netbeheerder aanleiding heeft tot wijziging van de aansluiting.
 29. Met betrekking tot het kostenveroorzakingsbeginsel, dat Twence aandraagt, is TenneT van mening dat dit beginsel nadrukkelijk toepassing vindt bij de keuze tussen het socialiseren van kosten, en het alloceren van kosten bij een specifieke aangeslotene, omdat alleen die aangeslotene er profijt van heeft. In dit geval wordt de aansluiting van Twence vernieuwd, waar zij als zodanig profijt van heeft, omdat deze – in isolement bezien – pas later weer aan vervanging toe zou zijn, aldus TenneT.

30. TenneT is van mening dat bij de geschilbesluiten⁸ die Twence aanhaalt de keuze voor een PAV zonder vervangingsbijdrage niet ter sprake komt. Hierdoor doen deze geschilbesluiten volgens TenneT niet ter zake voor het onderhavige geschil. TenneT stelt dat hier het geschilbesluit E.ON/TenneT relevant is, omdat het hier de situatie betrof dat E.ON had gekozen voor een PAV zonder vervangingsbijdrage en het station waarop E.ON was aangesloten moest worden vervangen vanwege het feite dat het station 'niet langer voldeed aan de daarvoor geldende milieutechnische en veiligheidseisen'. In het geschilbesluit E.ON/TenneT is volgens TenneT bevestigd dat een klant die kiest voor uitgestelde betaling het risico aanvaardt dat hij niet op voorhand exact weet hoe hoog de vervangingskosten zullen zijn en wanneer en onder welke omstandigheden de vervanging zal plaatshebben.
31. TenneT constateert dat Twence bewust heeft gekozen voor uitgestelde betaling en zodoende het risico heeft willen dragen de vervangingskosten te betalen wanneer die zich voordoen. TenneT stelt daarbij dat Twence zich ervan bewust had moeten zijn dat zij aangesloten zou worden op een bestaand station van meer dan 30 respectievelijk 45 jaar oud en dat een station niet altijd op dezelfde plek kan worden vervangen.
32. TenneT merkt verder op dat in het geschilbesluit Delesto/TenneT, waar Twence naar verwijst, ook is geoordeeld dat de vernieuwing vanwege een wijziging in techniek en functionaliteit moet worden gekwalificeerd als onderhoud en niet zoals Delesto betoogde als een wijziging van de aansluiting. Het geschilbesluit Delesto/TenneT geeft volgens TenneT geen duidelijkheid over op welke wijze de PAV met uitgestelde betaling moest worden geïnterpreteerd, omdat het hier contractuele afspraken betrof over de wijze waarop de PAV feitelijk werd voldaan.
33. In aanvulling op het voorgaande stelt TenneT nog dat ten aanzien van een bepaling uit de TCE TenneT geen contractsvrijheid heeft: TenneT mag niet discrimineren tussen aangeslotenen. Vanwege het gebrek aan contractsvrijheid en het gesloten systeem van tariefregulering heeft TenneT geen keuze in het wel of niet in rekening brengen van kosten voor vervanging, aldus TenneT. Volgens TenneT is dit de voorgeschreven manier van tarifieren, die borgt dat aangeslotenen op een eerlijke wijze worden behandeld.
34. Tot slot stelt TenneT dat de toelichting op het codewijzigingsbesluit betreffende de uittreedregeling⁹ waar Twence naar verwijst, onjuist is en ook niet aansluit bij het geschilbesluit E.ON/TenneT. Ter onderbouwing van haar standpunt verwijst TenneT naar een brief gepubliceerd door de ACM¹⁰ over deze toelichting op de codewijziging. Volgens TenneT volgt uit die brief dat toelichting op andere punten dan hetgeen het codebesluit faciliteert geen waarde heeft. Ook is TenneT het inhoudelijk niet eens met de stellingen in de toelichting. TenneT is van mening dat de aangeslotene erop vooruit gaat als haar aansluiting wordt vervangen, waardoor het niet passend is binnen de tarievenssystematiek om deze vooruitgang door de andere netgebruikers te laten betalen.

⁸ Zie geschilbesluit van de ACM Tata Steel IJmuiden-Nuon/TenneT van 9 oktober 2018 met kenmerk ACM/UIT/501468 en geschilbesluit van de ACM TenneT/Stedin van 26 april 2019 met kenmerk ACM/UIT/513901.

⁹ Zie besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot wijziging van de tariefstructuren als bedoeld in artikel 27 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de uittreedregeling van 21 januari 2021 met kenmerk ACM/UIT/546874.

¹⁰ Zie brief toelichting in codebesluit uittreedregeling van 19 april 2021 met kenmerk ACM/UIT/555023.

5. Beoordeling van het geschil

35. In dit geschil speelt primair de vraag of TenneT in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van de E-wet, meer in het bijzonder artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, en artikel 23, door eenzijdig de 110 kV-aansluiting van Twence op het station Boldershoek te verplaatsen naar het station Oele. Subsidiair is de vraag opgeworpen of TenneT bevoegd is eenmalige kosten voor die verplaatsing bij Twence in rekening te brengen. De ACM stelt vast dat de primaire klacht van Twence ongegrond is en de subsidiaire gegrond. De ACM licht dit hieronder toe.

5.1. Klacht van Twence voldoende gemotiveerd

36. De ACM is van oordeel dat Twence in haar klacht voldoende heeft uiteengezet dat en waarom TenneT volgens haar in strijd met artikel 23 van de E-wet heeft gehandeld. De ACM verwijst daartoe meer in het bijzonder naar de randnummers 20 tot en met 32 van de aanvraag tot geschilbeslechting van Twence. Dit betoog van TenneT kan derhalve niet slagen.

5.2. TenneT is bevoegd eenzijdig de 110 kV-aansluiting van Twence te verplaatsen

37. Twence heeft in de eerste plaats aangevoerd dat in artikel 4.2 van de tussen haar en TenneT gesloten aansluit- en transportovereenkomst (hierna: ATO)¹¹ is opgenomen dat voor een wijziging van de aansluiting wederzijdse instemming vereist is. Twence stelt dat zij haar instemming met de wijziging, dat wil volgens haar zeggen de verplaatsing van haar aansluiting op station Boldershoek naar het ongeveer 2,5 kilometer verderop gelegen station Oele, heeft geweigerd.¹²
38. Dienaangaande merkt de ACM op dat zij niet bevoegd is hierover te oordelen. In dit verband verwijst zij naar hetgeen het CBb in zijn uitspraak van 18 april 2014 heeft overwogen:
- “De uitleg van de vaststellingsovereenkomst en de aansluit- en transportovereenkomst en een oordeel over de aan die overeenkomsten verbonden gevolgen, is voorbehouden aan de civiele rechter. Gelet hierop heeft ACM zich bij het betrekken van deze overeenkomsten bij de beoordeling van dit geschil terecht terughoudend opgesteld en zich van een inhoudelijk standpunt hierover onthouden.”¹³*
39. De ACM is van oordeel dat TenneT in dit geval bevoegd is eenzijdig tot deze wijziging van de aansluiting over te gaan.
40. De aansluiting van Twence is een aansluiting op het net van TenneT met een aansluitcapaciteit van meer dan 10 MVA (een maatwerk aansluiting).¹⁴ Op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet heeft TenneT een aansluitplicht jegens Twence. Ten gevolge van de noodzakelijke aanpassing van het net van TenneT verplaatst zij de aansluiting van Twence van station Boldershoek naar station Oele. De aansluiting van Twence op het net van TenneT blijft door middel van een verlenging van de bestaande aansluitverbindingen en vernieuwing van de velden, in stand. Slechts de fysieke wijze waarop de aansluiting wordt gerealiseerd en de locatie waarop Twence wordt aangesloten op het net, wijzigen. Onder omstandigheden is dit mogelijk, omdat anders het uitvoeren van de wettelijke taken en bijbehorende verantwoordelijkheden van TenneT jegens alle aangeslotenen in het gedrang komt. In tegenstelling tot hetgeen Twence betoogt, zijn hiervoor aanknopingspunten te vinden in de

¹¹ Zie bijlage 8 bij de geschilaanvraag.

¹² Zij verwijst daartoe naar bijlage 5 van haar geschilaanvraag.

¹³ Uitspraak van het CBb van 18 april 2014 in de zaak Stedin Netbeheer B.V./ACM en Dordrecht Energy Supply Company C.V., ECLI:NL:CBB:2014:149, ov. 4.3.

¹⁴ Artikel A.7 van de Tarievcodes Elektriciteit.

uitspraak Enexis/ACM-Basell. Het CBb overweegt in zijn uitspraak van 8 februari 2022 hierover het volgende:

“10.2 Het College stelt vast dat de wijziging van het besturingssysteem van het HS/MS station en de daarmee samenhangende verwijdering van de pingpong-schakeling die het mogelijk maakt de verbinding om te schakelen van de ene naar de andere transformator, plaats heeft gevonden voor de netaansluiting van Basell en daarmee binnen het net van de netbeheerder, Enexis. De fysieke aansluiting van Basell op het net blijft daarbij in stand. Naar het oordeel van het College omvat de aansluitplicht van artikel 23, eerste lid, van de E-wet niet de in het verleden geboden functionaliteit van leveringszekerheid. Evenmin rust op Enexis – hetzij als onderdeel van de aansluitplicht, hetzij anderszins – een wettelijke plicht tot instandhouding van de in het verleden geboden oplossing voor de leveringszekerheid ten behoeve van Basell. De E-wet verzet zich naar het oordeel van het College daarom ook niet tegen de door Enexis uitgevoerde aanpassingen in haar net. Anders dan ACM is het College van oordeel dat Enexis met het aanbrengen van de wijzigingen in haar net dan ook niet heeft gehandeld in strijd met de aansluitplicht.”¹⁵

41. De E-wet verzet zich volgens de ACM niet tegen de verlenging van de aansluiting van Twence naar station Oele, en daarmee tegen de uitgevoerde aanpassingen van TenneT in haar net. Hierbij betreft de ACM mede de taak van TenneT het door haar beheerde net in werking te hebben en te onderhouden (artikel 16, eerste lid, onder a, van de E-wet) en de taak om de veiligheid en betrouwbaarheid van het net en van het transport van elektriciteit over het net op de meest doelmatige wijze te waarborgen (artikel 16, eerste lid, onder b, van de E-wet). Het betoog van Twence dat artikel 23 van de E-wet een dergelijke wijziging onder dergelijke omstandigheden verbiedt, slaagt dan ook niet, omdat anders de uitvoering van de wettelijke taken van TenneT in het gedrang komt.
42. Twence betoogt ook dat geen noodzaak bestaat tot het verwijderen van het station Boldershoek en de daaruit voortvloeiende verplaatsing van haar bestaande aansluiting naar station Oele. TenneT zou in haar tot Twence gerichte brieven weliswaar in algemene zin stellen dat het uitvoeren van werkzaamheden in het station Boldershoek moeilijk uitvoerbaar is. Moeilijk uitvoerbaar zou echter niet gelijk zijn aan onmogelijk.
43. Hierover merkt de ACM het volgende op. TenneT heeft in haar zienswijze¹⁶ uiteengezet dat de achtergrond van de vervanging van het 110 kV-station Boldershoek blijkt uit het Kwaliteits- en Capaciteitsdocument (KCD) van TenneT van 2017 (op dit moment opgenomen in het Investeringsplan Net op land 2022-2031¹⁷). Op het station is een hoog risico op uitval omdat de AIS-installatie in het gebouw niet conform de thans geldende eisen onderhouden kan worden. Het station is ook al meer dan 50 jaar oud, aldus TenneT. TenneT heeft nader toegelicht waarom het station niet ongewijzigd in stand kan blijven.¹⁸ Voorts heeft zij aangegeven dat vervanging van de huidige AIS-installatie door een nieuwe AIS-installatie niet mogelijk is omdat daarvoor onvoldoende bruikbare vierkante meters in het station aanwezig zijn. Zodoende zou slechts een vervanging op dezelfde plek door een GIS-installatie tot de opties behoren.¹⁹ Op de hoorzitting heeft TenneT een en ander nog nader toegelicht en heeft, desgevraagd, verklaard dat de optie van een GIS als nadeel heeft dat het niet goed uit te breiden is en minder makkelijk losse componenten kunnen worden vervangen. Ook zou volgens TenneT met een GIS-installatie gebruik worden gemaakt van SF₆, wat een gefluoreerd broeikasgas is dat TenneT zo min mogelijk wil gebruiken.

¹⁵ Uitspraak van het CBb van 8 februari 2022 in de zaak Enexis Netbeheer/ACM en Basell Benelux B.V., ECLI:NL:CBB:2022:63, ov. 10.2.

¹⁶ Randnummers 4 en 16.

¹⁷ Investeringsplan Net op land 2022-2031 van 12 september 2022, p. 120, 136 en 137. Zie: www.tennet.nl.

¹⁸ Randnummers 16 en 17 van de zienswijze van TenneT.

¹⁹ Randnummer 19 van de zienswijze van TenneT.

44. Naar het oordeel van de ACM heeft TenneT hiermee voldoende onderbouwd dat het verwijderen van het station Boldershoek en de daaruit voortvloeiende verplaatsing van de bestaande aansluiting van Twence naar Station Oele noodzakelijk is. Daarbij wijst de ACM er nog op dat vervanging van het station Boldershoek is opgenomen in het door TenneT vastgestelde investeringsplan, als bedoeld in artikel 21 van de E-wet.²⁰ Ingevolge het negende lid van dat artikel worden de in het investeringsplan opgenomen investeringen noodzakelijk geacht voor de op grond van deze wet aan een netbeheerder toegekende taken.
45. De conclusie uit het voorgaande is dat TenneT niet in strijd met haar bevoegdheden op grond van de E-wet handelt door de aansluiting van Twence op eigen initiatief te wijzigen. De primaire klacht van Twence is derhalve ongegrond.

5.3. TenneT is niet bevoegd eenmalige kosten voor verplaatsing van de 110 kV-aansluiting van Twence bij Twence in rekening te brengen

46. Dat TenneT in dit geval bevoegd is de aansluiting van Twence eenzijdig te wijzigen, betekent naar het oordeel van de ACM niet dat TenneT de daarmee gemoeide kosten zonder meer bij Twence in rekening kan brengen. Artikel 2.3.5.2 van de TCE bevat regels over de periodieke vergoeding voor de 'instandhouding' van maatwerkansluitingen, zoals die van Twence. Artikel 2.4.3 bepaalt het aansluittarief dat geldt bij wijziging van een aansluiting op verzoek van aangeslotenen. De TCE kent dus geen aansluittarief voor een ambtshalve wijziging van de aansluiting. Daarmee komen de kosten voor een dergelijke wijziging voor rekening van de netbeheerder.
47. Tussen partijen is in geschil of kosten van de twee nieuwe 110 kV-velden als kosten van wijziging van de aansluiting voor rekening van TenneT komen, dan wel als kosten van instandhouding, meer in het bijzonder vervanging, voor rekening van Twence. TenneT draagt de eenmalige kosten die moeten worden gemaakt voor de aanpassing en verlenging van de verbindingen, omdat dit, aldus TenneT, een wijziging is van het ontwerp van de aansluiting. De eenmalige kosten die zullen moeten worden gemaakt voor de nieuwe velden, stelt TenneT echter in rekening te moeten brengen bij Twence, omdat dit een één op één vervanging betreft van de velden, voor welke vervanging Twence geen vervangingsbijdrage in de periodieke aansluitvergoeding zou hebben betaald.²¹
48. Naar het oordeel van de ACM dient TenneT de kosten voor de twee nieuwe 110 kV-velden te dragen. De ACM overweegt daartoe het volgende.
49. Volgens artikel 2.3.5.1 van de TCE wordt onder 'instandhouding' begrepen de in de tabel in artikel 2.3.5.5 van de TCE genoemde (categorieën) werkzaamheden. Deze tabel maakt als categorieën onderscheid tussen 'Beheer' en 'Vervanging'. Vervanging is in de tabel omschreven als: "Gehele en/of gedeeltelijke vervanging van de aansluiting zoals benoemd in artikel 28, eerste lid, van de E-wet met als doel levensduurverlenging van de aansluiting".
50. De ACM is van oordeel dat TenneT niet aannemelijk heeft gemaakt dat de nieuwe velden moeten worden gekwalificeerd als vervanging. De oorzaak van de verplaatsing van de bestaande aansluiting naar station Oele en de vervanging van de velden is immers gelegen in de op zichzelf noodzakelijke verwijdering van het station Boldershoek. Daaraan doet niet af dat, naar TenneT heeft gesteld, door de wijziging van de aansluiting van Twence de levensduur daarvan wordt verlengd. Dat was immers niet het doel van de wijziging.

²⁰ Investeringsplan Net op land 2022-2031 van 12 september 2022, p. 120, 136 en 137. Zie: www.tennet.nl.

²¹ Zie randnummer 5 van de zienswijze van TenneT.

51. Voorts heeft Twence gesteld dat haar aansluiting bestaat uit twee 110 kV-verbindingen, waarvan de ene dateert uit 1997 en de andere uit 2008. Deze aansluiting zou in technisch goede staat verkeren en zonder problemen functioneren.²² TenneT heeft daar op de hoorzitting en naderhand, naar aanleiding van nadere vragen van de ACM, onvoldoende tegenover kunnen stellen, om de conclusie te rechtvaardigen dat de aansluiting, althans de velden daarvan, dermate versleten zijn, dat vervanging van de velden levensduurverlenging van de aansluiting als doel heeft.
52. Op de hoorzitting heeft TenneT in dit verband desgevraagd slechts verklaard dat volgens haar sprake is van vervanging en niet van verplaatsing, omdat het station en de velden dermate oud zijn dat verplaatsing/hergebruik van bestaande componenten geen optie is, en voorts dat de levensduur van primaire componenten, zoals scheidings, vermogensschakelaars, eindsluitingen (overgang van kabel op AIS), rail en veldverbindingen en kabels gemiddeld 40 tot 45 jaar is en die van secundaire componenten zoals beveiliging, het veld besturingssysteem en telecom gemiddeld 20 tot 25 jaar.²³
53. Uit de beantwoording door TenneT²⁴ van aanvullende vragen van de ACM,²⁵ volgt dat het veld TR111 rond 1996 geschikt is gemaakt voor Twence door componenten toe te voegen en dat dat in 2007 voor veld TR112 is gedaan. Uit bijlage 1 bij de brief blijkt dat het veld TR111 bestaat uit 28 componenten, waarvan er 1 dateert uit 1993 (veldverbinding), 1 uit 1994 (vermogensschakelaar), 9 uit 1996 (1 differentiaalbeveiliging, 3 kabeleindsluitingen, 1 maximum stroom beveiliging, 1 overdrachtsapparatuur en 3 overspanningsafleiders) en 4 uit 2008 (3 combitransformatoren en 1 power quality meting). Voorts blijkt uit die bijlage dat het veld TR112 bestaat uit 21 componenten, waarvan er 3 dateren uit 1996 (kabeleindsluiting), 10 uit 2007 (2 aarders, 1 differentiaal beveiliging, 1 maximum stroom beveiliging, 1 overdrachtsapparatuur, 3 overspanningsafleiders, 1 scheider en 1 vermogensschakelaar) en 3 uit 2008 (3 combitransformatoren). Hoewel TenneT, desgevraagd, niet precies kan aangeven hoe de (vervangings)waarden van elk van de componenten waaruit een veld bestaat zich (globaal) tot elkaar verhouden, uitgedrukt in percentages van de (vervangings)waarde van een veld, kan hieruit worden afgeleid dat een aanzienlijk deel van de componenten van de velden die volgens TenneT behoren tot de primaire componenten en waarvan de levensduur gemiddeld 40 tot 45 jaar zou zijn, die leeftijd nog niet heeft bereikt.
54. De ACM onderkent dat een aantal componenten van veld TR111 (10) en van veld TR112 (5) weliswaar dateert uit 1968 en 1969 en daarmee (veel) meer dan 45 jaar oud is, maar dat betekent niet dat gezegd kan worden dat vervanging van die componenten op zich zelf – als gedeeltelijke vervanging van de aansluiting - levensduurverlenging van de aansluiting als doel heeft. Immers, de velden moesten integraal vervangen worden als gevolg van de verplaatsing van het station.
55. De conclusie is dat TenneT, door eenmalige kosten voor verplaatsing van de 110 kV-aansluiting van Twence, dat wil zeggen voor vernieuwing van de velden daarvan, bij Twence in rekening te brengen, in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet. De subsidiaire klacht van Twence is derhalve gegrond.

²² Zie Bijlage behorende bij het aanvraagformulier geschilbeslechting.

²³ Aantekeningen hoorzitting TenneT, ACM/UIT/581419, p. 3.

²⁴ Zie e-mail van TenneT van 26 augustus 2022, ACM/IN/711945.

²⁵ Zie brief van de ACM van 11 augustus 2022, ACM/UIT/581739.

6. Dictum

56. De Autoriteit Consument en Markt:

1. verklaart de primaire klacht van Twence B.V. tegen netbeheerder TenneT TSO B.V. ongegrond;
2. verklaart de subsidiaire klacht van Twence B.V. gegrond; en
3. stelt vast dat TenneT TSO B.V. in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van artikel 23, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, wanneer zij eenmalige kosten voor verplaatsing van de aansluiting van Twence B.V. op het station Boldershoek naar het station Oele in rekening brengt bij Twence B.V.

Den Haag,

Datum: 24 oktober 2022

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze
w.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.

Bijlage: Wettelijk kader

De E-wet

Artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdelen b, c en i, E-wet luidt:

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

(...)

b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder en tussen het net op zee en een windpark op zee;

c. afnemer: een ieder, met uitzondering van de netbeheerder van het net op zee, die beschikt over een aansluiting op een net;

(...)

i. net: één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel –en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbinding en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van de directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer;

Artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a, b, c en e van de E-wet luidt:

De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:

a. de door hem beheerde netten in werking te hebben en te onderhouden;

b. de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;

c. de netten aan te leggen, te herstellen, te vernieuwen of uit te breiden, waarbij in overweging worden genomen maatregelen op het gebied van duurzame elektriciteit, energiebesparing en vraagsturing of decentrale elektriciteitsproductie waardoor de noodzaak van vervanging of vergroting van de productiecapaciteit ondervangen kan worden;

(...)

e. op de grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten;

Artikel 21, eerste, vierde, zesde, zevende en negende lid, van de E-wet luidt:

1. Een netbeheerder stelt periodiek een investeringsplan op waarin alle noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen worden beschreven en onderbouwd.

(...)

4. De Autoriteit Consument en Markt toetst of een netbeheerder in redelijkheid tot het ontwerp investeringsplan heeft kunnen komen.

(...)

6. Een netbeheerder stelt het investeringsplan vast en verantwoordt daarbij hoe de resultaten van consultatie en toetsing zijn verwerkt.

7. Een netbeheerder voert de in het investeringsplan opgenomen investeringen uit.

(...)

9. De in het investeringsplan opgenomen investeringen worden noodzakelijk geacht voor de uitvoering van de op grond van deze wet aan een netbeheerder toegekende taken.

Artikel 23, eerste lid, van de E-wet luidt:

1. De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. De netbeheerder verstrekt degene die om een aansluiting op het net verzoekt een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen, onderscheiden in artikel 28, eerste lid.

Artikel 28, eerste en tweede lid, van de E-wet luidt:

- 1. Het tarief waarvoor afnemers zullen worden aangesloten op een net heeft uitsluitend betrekking op:
 - a. het verbreken van het net van de desbetreffende netbeheerder om een fysieke verbinding van de installatie van een afnemer met dat net tot stand te brengen,*
 - b. het installeren van voorzieningen om het net van de desbetreffende netbeheerder te beveiligen en beveiligd te houden en*
 - c. het tot stand brengen en in stand houden van een verbinding tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen.**
- 2. Het tarief, bedoeld in het eerste lid, wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die door een netbeheerder wordt aangesloten op een net dat wordt beheerd door een netbeheerder.*

Artikel 51, eerste en tweede lid, van de E-wet luidt:

- 1. Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.*
- 2. De Autoriteit Consument en Markt beslist op een klacht binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. Indien de klacht betrekking heeft op de tarieven voor de aansluiting op het net van een grote productie-eenheid, kan de Autoriteit Consument en Markt een langere termijn stellen. De Autoriteit Consument en Markt kan de in de eerste volzin genoemde termijn met twee maanden verlengen als zij aanvullende gegevens nodig heeft. Indien de klager daarmee instemt, is verdere verlenging mogelijk.*

Tarievencode elektriciteit

Artikel 2.3.5.1 van de TCE luidt:

Voor de instandhouding van de in 2.3.3a, onderdelen a en b, en 2.3.3b bedoelde aansluitingen verricht de netbeheerder de in de tabel in 2.3.5.5 genoemde (categorieën) werkzaamheden.

Artikel 2.3.5.2 van de TCE luidt:

De periodieke vergoeding voor de instandhouding van de in 2.3.3a, onderdelen a en b en 2.3.3b bedoelde aansluitingen wordt door de netbeheerder vastgesteld, waarbij de volgende uitgangspunten in acht worden genomen:

- a. Voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' genoemde werkzaamheden wordt uitgegaan van de kosten die aan het beheer van de in 2.3.3a, onderdelen a en b, en 2.3.3b bedoelde aansluitingen zijn toe te rekenen (omslagstelsel). De periodieke aansluitvergoeding wordt initieel vastgesteld op*

basis van een door de netbeheerder vastgesteld percentage van de met de aangeslotenen overeengekomen investeringskosten.

b. Voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden wordt uitgegaan van een vaste verhouding tussen de kosten van vervangingen en de met de aangeslotene overeengekomen investeringskosten. Deze verhouding is gebaseerd op de door de netbeheerder gehanteerde vervangingstermijnen van de afzonderlijke componenten van de aansluiting, waarbij deze vervangingstermijnen zijn gebaseerd op de afschrijvingstermijnen uit de op dat moment geldende Regulatorische Accountingregels van de desbetreffende netbeheerder.

c. Indexering vindt plaats op basis van cpi, tenzij in de aansluit- en transportovereenkomst een andere indexeringsregeling is vastgelegd. De indexeringsregeling zorgt ervoor dat de initiële periodieke vergoeding voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' en 'vervanging' genoemde werkzaamheden jaarlijks wordt geïndexeerd. Hiertoe wordt de met de aangeslotene overeengekomen investering jaarlijks met de indexering aangepast.

d. Indien tussen de netbeheerder en de aangeslotene instandhouding van de aansluiting zonder vervangingsverplichting wordt overeengekomen, wordt de periodieke aansluitvergoeding uitsluitend gebaseerd op de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' genoemde werkzaamheden. De kosten voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden zullen in dat geval separaat in rekening gebracht worden nadat deze kosten zich hebben voorgedaan.

e. Indien voor een aansluiting in het verleden gekozen is voor instandhouding van de aansluiting zonder vervangingsverplichting en de aangeslotene terug wil keren naar instandhouding inclusief vervangingsverplichting, komen de netbeheerder en de aangeslotene een terugkeerregeling overeen. Uitgangspunt voor de terugkeerregeling is dat het totaal van de reeds betaalde periodieke aansluitvergoeding en het te betalen bedrag bij de terugkeerregeling niet hoger is dan wat er voor deze aansluiting betaald zou zijn indien bij het oorspronkelijk afsluiten van de aansluit- en transportovereenkomst direct gekozen was voor instandhouding van de aansluiting inclusief vervangingsverplichting. Hierbij wordt rekening gehouden met onder meer de reeds in rekening gebrachte kosten, de verwachte levensduur van de componenten en de kwaliteit van de componenten.

f. Indien voor een aansluiting in het verleden gekozen is voor instandhouding van de aansluiting inclusief vervangingsverplichting en de aangeslotene over wil gaan naar instandhouding zonder vervangingsverplichting, wordt de periodieke aansluitvergoeding opnieuw vastgesteld overeenkomstig onderdeel d. De nieuw vastgestelde periodieke aansluitvergoeding gaat in op de eerste dag van de kalendermaand die volgt op de maand waarin de netbeheerder en de aangeslotene instandhouding van de aansluiting zonder vervangingsverplichting overeen zijn gekomen en geldt niet met terugwerkende kracht.

g. Zonder wijziging van de aansluiting als bedoeld in artikel 2.4.3 is een aanpassing van de periodieke aansluitvergoeding overeenkomstig hetzij onderdeel e hetzij onderdeel f slechts één maal mogelijk per aansluiting.

Artikel 2.3.5.5 van de TCE luidt:

Tabel: standaardofferte initiële vaststelling periodieke aansluitvergoeding:

<i>Categorieën van werkzaamheden (**)</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Initieel tarief in % van de met de aangeslotene overeengekomen investering *)</i>	<i>Initieel tarief in €</i>
<i>Beheer</i>	<i>Preventief onderhoud + correctief onderhoud + werkzaamheden op initiatief derden + overige operationele werkzaamheden</i>	<i>... %</i>	<i>€ ...</i>
<i>Vervanging</i>	<i>Gehele en/of gedeeltelijke vervanging van de aansluiting zoals benoemd in artikel 28, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 met als doel levensduurverlenging van de aansluiting</i>	<i>... %</i>	<i>€ ...</i>

**) Eventueel differentiatie in % voor de afzonderlijke componenten van de met de aangeslotene overeengekomen investeringskosten.*

****) De in bovenstaande tabel gegeven omschrijvingen van 'beheer' en 'vervanging' zijn uitsluitend van toepassing op paragraaf 2.3.5.*

*****) Uitgesplitst naar knip, verbinding, beveiliging.*

Artikel 2.3.5.6 van de TCE luidt:

De in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' genoemde omschrijvingen hebben in deze tabel de volgende betekenis:

- a. Preventief onderhoud: het uitvoeren van periodieke of toestandsafhankelijke inspecties en het herstel van daarbij geconstateerde gebreken, waaronder begrepen alle werkzaamheden voor zover niet vallend onder de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden.*
- b. Correctief onderhoud: het opheffen van storingen en werkzaamheden na een storing gericht op het herstellen van de functionaliteit van de aansluiting zowel primair als secundair, waaronder begrepen alle werkzaamheden voor zover niet vallend onder de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden.*
- c. Werkzaamheden op initiatief van derden: wijzigen van bestaande aansluitingen anders dan op verzoek van de aangeslotene voor zover de kosten daarvan niet worden gedekt door bijdragen van derden.*
- d. Overige operationele werkzaamheden: werkzaamheden met betrekking tot een bedrijfsvoeringscentrum, instandhouding van een storingsdienst en storingsvoorraad, het verrichten van diverse operationele werkzaamheden, het bijhouden van documentatie en het verstrekken van informatie over leidingen.*

Artikel 2.4.1 van de TCE luidt:

Bij het verbreken of aflopen van de aansluit- en transportovereenkomst worden de kosten voor het gebruik nemen van de aansluiting via een éénmalige bijdrage in rekening gebracht bij de aangeslotene.

Artikel 2.4.2 van de TCE luidt:

Bij het verlengen van de aansluit- en transportovereenkomst hoeven bestaande aansluitingen niet ingrijpend te worden aangepast, tenzij wijzigingen noodzakelijk zijn om de netbeheerder in de gelegenheid te stellen zijn wettelijke taken uit te voeren.

Artikel 2.4.3 van de TCE luidt:

Bij wijziging van een aansluiting op verzoek van aangeslotenen geldt een tarief gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten met betrekking tot een dergelijke wijziging tot een maximum van het aansluittarief dat geldt voor de nieuwe aansluiting volgens de tabel genoemd onder 2.3.3c plus eventueel de éénmalige bijdrage conform artikel 2.4.1 voor het verwijderen van de oude aansluiting.